

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Соціологія маскулінності та фемінності

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	4
Семестр	8

Статус вибіркова
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	4
Годин	120

Семестровий контроль Залік
Індивідуальне завдання МКР

Інформація про викладача

ПІБ	Коломієць Тетяна Володимирівна Доцентка кафедри соціології, кандидатка філософських наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	tana_kol@ukr.net

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	18	36	18	36	0	0
Заочна	2	4	3	6	0	0

**Анотація навчальної
дисципліни**

Метою навчальної дисципліни є набуття компетентностей щодо сутності, природи маскулінності та фемінності як аналітичних категорій та соціального конструкту.

Навчальна дисципліна належить до циклу вибіркових дисциплін. Дисципліна «Соціологія маскулінності та фемінності» пов'язана з навчальними дисциплінами : «Соціологія», «Психологія», «Конфліктологія», «Філософія», «Культурологія», «Історія соціології», «Соціальна філософія».

Завданням дисципліни є формування у студентів здатностей критично аналізувати систему соціальних відносин у суспільстві, на основі яких конструюються маскулінності та фемінності; моделювати алгоритми своєї поведінки з метою забезпечення ефективної і повної реалізації прав і можливостей чоловіків та жінок; реалізовувати сучасні стратегії врегулювання соціальних конфліктів, пов'язаних з репрезентаціями і проявами маскулінності та фемінності;

Студенти будуть використовувати соціологічні поняття та теорії, надані викладачем на лекціях, для аналізу чоловіків та жінок як об'єктів дослідження, визначення принципів соціалізації чоловіків та жінок, проблеми репрезентації чоловіків та жінок у соціально-політичній, соціально-економічній, соціально-культурній сферах. Також буде приділена увага груповим дискусіям на семінарських заняттях щодо дискримінації, нерівності, зумовленої стереотипами маскулінності та фемінності, гендерних квот у політиці. Соціологія маскулінності та фемінності буде розглянута в аспекті типів сучасних соціологічних теорій і стратегій розвитку чоловіків та жінок, моделей і стереотипів їх поведінки. В ході опрацювання навчальної дисципліни, студенти вмітимуть ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, пов'язані з реалізацією рівних прав і можливостей чоловіків і жінок у суспільстві; знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел стосовно конструювання маскулінності та фемінності.

У контексті самостійної роботи студентам пропонується обрати художній твір (фільм, книгу, виставу) і проаналізувати його з точки зору соціології маскулінності та фемінності та презентувати результати на одному з семінарських занять.

Семестрова атестація з дисципліни передбачає усний залік з відповідями на питання лекційних та семінарських занять.

Перелік тем

Тема 1. Чоловіки та жінки як об'єкт дослідження. Поняття маскулінності та фемінності.

Тема 2. Конструювання маскулінності та фемінності в історичному аспекті.

Тема 3. Фемінізм як поштовх до появи досліджень маскулінності та фемінності: чи варто чоловікам боятися фемінізму.

Тема 4. Чоловічі студії: витоки і перспективи розвитку.

Тема 5. Маскулінність, фемінність і влада.

Тема 6. Жіночі та чоловічі рухи: в пошуках подібностей і відмінностей.

Тема 7. Чоловіче та жіноче здоров'я крізь призму нормативної маскулінності та фемінності.

Тема 8. Соціалізація особистості: конструювання маскулінності та фемінності.

Тема 9. Гендерна стратифікація суспільства: чоловічий та жіночий погляд.

Тема 10. Проблеми репрезентації чоловіків та жінок в галузі політики.

Тема 11. Гендерний аналіз правових відносин.

Тема 12. Основні аспекти домашнього насилля: поняття, причини, способи запобігання і протидії.

Тема 13. Маскулінність та фемінність в економічній галузі.

Тема 14. Сім'я як джерело формування маскулінності та фемінності.

Тема 15. Науково-освітня сфера як місце самореалізації чоловіків та жінок.

Тема 16. Дослідження маскулітного та фемінного в релігії.

Тема 17. Репрезентація чоловічих та жіночих образів у мас-медіа.

Тема 18. Маскуліне versus фемінне: проблеми пошуку консенсусу.

Результати навчання

1

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних соціологічних підходів до аналізу маскулінності та фемінності як аналітичних категорій та соціального конструкту.	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 1-2
2	Знання засадничих принципів прояву маскулінності та фемінності у соціально-	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 2-17

---

¹ Learning outcomes.

Соціологія маскулінності та фемінності

	політичній, соціально-економічній та соціально-культурній сферах.	участь у груповій дискусії експрес-контрольна 1	
3	Досвід проведення групових дискусій щодо поняття і принципів конструювання та функціонування маскулінності та фемінності в суспільстві.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3
4	Знання особливостей комунікації з зовнішнім середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної комунікації з метою врегулювання конфліктів, пов'язаних з проявами стереотипів маскулінності та фемінності.	відповіді на семінарських заняттях; презентація	Тиждень 4-5
5	Здатність до соціальної взаємодії, співробітництва й розв'язання конфліктів, у тому числі пов'язаних з гегемонною маскулінністю.	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 6-17
6	Вміння ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, пов'язані з реалізацією рівних прав і можливостей чоловіків і жінок у суспільстві.	відповіді на семінарських заняттях; експрес-контрольна 2	Тиждень 6-10, 12
7	Знання основних теорій гендерної соціалізації, в процесі яких конструюються маскулінності та фемінності.	відповіді на семінарських заняттях; МКР	Тиждень 13-17

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни «Соціологія маскулінності та фемінності» проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення сучасних підходів до поняття маскулінності, фемінності, андрогінності. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може

попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять.

Отримавши базові знання щодо концептуальних соціологічних підходів, що лежать в основі формування маскулінності та фемінності як аналітичних категорій та соціальних конструктів, історичних трансформацій маскулінності та фемінності, ролі і місця фемінізму в процесі становлення теорій маскулінності та фемінності, студенти сформуують здатності критично аналізувати систему соціальних відносин у суспільстві, на основі яких конструюються маскулінності та фемінності; моделювати алгоритми своєї поведінки з метою забезпечення ефективної і повної реалізації прав і можливостей чоловіків та жінок; реалізовувати сучасні стратегії врегулювання соціальних конфліктів, пов'язаних з репрезентаціями і проявами маскулінності та фемінності.

Модульна контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені проблемам формування маскулінності та фемінності в сучасному суспільстві.

Основною формою роботи на семінарському заняття є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Залік проходить в усній формі. Залік виставляється за результатами співбесіди (залікової контрольної роботи) та модульної контрольної роботи або “автоматом” за умови виконання вимог щодо засвоєння навчальної дисципліни.

Навчальні ресурси

---

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <http://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

**Система
оцінювання**

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	40	5	8	40
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Ведення конспекту	10	10	1	10
4.	Підготовка додаткових розширених презентацій за темами занять	15	5	3	15
5.	Модульна контрольна робота (МКР)	10	10	1	10
6.	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

**Семестрова атестація
студентів**

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Модульна контрольна робота (МКР)	$RD \geq 10$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування МКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але МКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання МКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за МКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни**Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали**

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	За кожний тиждень затримки із поданням МКР нараховуються	-2 бали
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять є бажаним, відвідування семінарських занять є обов'язковим з огляду на можливість отримання автомату за підсумками роботи на семінарських заняттях. Відвідування лекцій, практичних занять, а також

відсутність на них, не оцінюється. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні компетентності.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентам матеріалу.

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴	Тиждень 8	Тиждень 14

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

⁴ Там само.

Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵		≥ 20 балів	≥ 40 балів
	...	...	–	+
	...	...	...	...
	...	...	...	...
	...	...	...	...
	...	...	...	...

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПВ9 Соціологія маскулінності та фемінності			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗН 4	Знання загальної, галузевих та спеціальних соціологічних теорій та принципів їх практичного втілення в контексті соціології маскулінності та фемінності.	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, залік
ЗН 8	Знання особливостей комунікації з зовнішнім середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка,

⁵ Там само.

Соціологія маскулінності та фемінності

	комунікації на засадах гендерно-орієнтованого підходу.		
УМ1 0	Вміння використовувати принципи та механізми налагодження ефективної комунікації, попереджувати та конструктивно вирішувати соціальні конфлікти на основі сучасних інформаційних та освітніх технологій з використанням теоретичного та прикладного потенціалу соціології маскулінності та фемінності.	Проблемний, імітаційний, ділова гра	Практична перевірка, МКР